



Stanovisko k uvádění rodného čísla na příkazovém bloku

Podle § 92 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, patří mezi náležitosti příkazového bloku datum narození obviněného nebo identifikační číslo osoby, pokud je obviněným právnická nebo podnikající fyzická osoba, bylo-li jim přiděleno. V případě fyzické osoby se tedy v příkazovém bloku uvede datum narození, nikoliv její rodné číslo.

Pro úplnost považujeme za vhodné uvést, že návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ve znění předloženém do meziresortního připomínkového řízení obsahoval jako povinnou náležitost příkazového bloku „rodné číslo osoby nebo datum narození, pokud obviněný nemá rodné číslo“. Nicméně Úřad pro ochranu osobních údajů trval na vypuštění rodného čísla s tím, že rodné číslo není uváděno ani na ostatních typech rozhodnutí (srov. zejména § 68 odst. 2 ve spojení s § 18 odst. 2 správního řádu, podle kterého je údajem umožňujícím identifikaci datum narození, nikoliv rodné číslo). S ohledem na to, že zásadní připomínce Úřadu pro ochranu osobních údajů bylo nakonec vyhověno a rodné číslo bylo nahrazeno datem narození, platí závěr, že rodné číslo nemá být od 1. července 2017 na příkazovém bloku uváděno.

Pokud by však bylo rodné číslo na příkazovém bloku přeci jen uvedeno, nezpůsobovalo by to podle našeho názoru jeho nezákonnost. Pokud by příkazový blok obsahoval zákonem stanovené náležitosti, pak uvedení údaje, který zákon nepožaduje, není samo o sobě důvodem pro nezákonnost takového rozhodnutí. Pokud by však uvedení rodného čísla činilo příkazový blok vnitřně rozporným (tj. pokud by se rodné číslo neshodovalo s datem narození), mohla by tato skutečnost založit jeho nezákonnost.

Vzhledem k tomu, že problematika neoprávněného nakládání s osobními údaji a právních následků s tím spojených nespadá do působnosti našeho odboru, odkazujeme v této části především na Úřad pro ochranu osobních údajů, neboť rodné číslo je osobním údajem ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Na rodná čísla se vztahují rovněž ustanovení zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel).

Podle § 13c odst. 1 zákona o evidenci obyvatel lze rodná čísla využívat jen



- a) jde-li o činnost ministerstev, jiných správních úřadů, orgánů pověřených výkonem státní správy, soudů, vyplývající z jejich zákonem stanovené působnosti, nebo notářů pro potřebu vedení Centrální evidence závětí,
- b) stanoví-li tak zvláštní zákon, nebo
- c) se souhlasem nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce.

Podle našeho názoru při uvedení rodného čísla na příkazovém bloku nejde o případ, kdy možnost využívat rodná čísla stanoví zvláštní zákon, neboť zákon stanoví jako náležitost příkazového bloku datum narození, nikoliv rodné číslo. Teoreticky by se mohlo jednat o případ uvedený v písm. a), nicméně se domníváme, že ačkoliv je obecní policie oprávněna při své činnosti v rozsahu nezbytném k plnění svých úkolů využívat rodná čísla z informačních systémů (§ 11a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů), neopravňuje ji to k tomu, aby rodné číslo uváděla na příkazovém bloku.

Úřad pro ochranu osobních údajů ve vztahu k Policii České republiky ve svém stanovisku zveřejněném na svých webových stránkách¹ uvedl, že „*zjišťování rodného čísla je tzv. faktickým pokynem, který spočívá v prokázání totožnosti konkrétní osoby bez toho, že by si kontrolující policista zjištěné údaje zaznamenal; navazuje-li na zjištění totožnosti pořízení záznamu o osobních údajích, jedná se již o další úkon, jehož náležitosti se řídí zvláštním zákonem podle účelu, za kterým je zjišťování totožnosti prováděno*“. Domníváme se proto, že v daném případě má přednost § 92 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., který stanoví jako náležitost příkazového bloku datum narození, nikoliv rodné číslo.

Podle okolností konkrétního případu by se v případě neoprávněného nakládání s rodným číslem ze strany strážníka obecní policie mohlo jednat o nesprávný úřední postup ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

Za splnění určitých podmínek by mohlo jít i o přestupek podle § 17d odst. 1 písm. d) zákona o evidenci obyvatel, kterého se dopustí fyzická osoba tím, že neoprávněně nakládá s rodným číslem jiné fyzické osoby. Za přestupek lze uložit pokutu do 100 000 Kč.

¹ https://www.uoou.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200144&id=1591&n=k%2Dpostupu%2Dpolicie%2Dceske%2Drepubliky%2Dpri%2Ddodhalovani%2Dprestupku



V případě, že by přistoupily některé další závažnější okolnosti, přicházela by v úvahu i odpovědnost za trestný čin neoprávněného nakládání s osobními údaji (§ 180 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník). Nicméně v popsaném případě by zřejmě znaky takto závažného protiprávního činu naplněny nebyly, uvádíme ho proto spíše pro úplnost.

Závěrem zdůrazňujeme, že zákon o ochraně osobních údajů nespadá do působnosti zdejšího odboru. Doporučujeme proto obrátit se v otázkách souvisejících s nakládáním s osobními údaji na Úřad pro ochranu osobních údajů. Zákon o evidenci obyvatel je pak ve věcné působnosti odboru správních činností.